

66
HU

FACTS

Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség

ISSN 1725-7034

Figyeljünk oda a munkahelyi kockázatokra! – tanács a fiatal munkavállalók számára

Veled is megtörténhet

Ha munkahelyi balesetet vagy egészségkárosodást szenvedsz, lehetséges, hogy egy életen át viselned kell majd a következményeit. Akár az első munkanapodon is történhet veled valami végzetes. Az ilyen tragédiák nagyrészt megelőzhetőek.

Fiatal munkakezdőként valószínűleg jobban ki vagy téve a kockázatoknak, mint idősebb kollégáid. Új vagy a munkahelyen, és még sosem végeztél ilyen munkát, nincs még tapasztalatod a lehetséges munkabiztonsági és egészségügyi kockázatokkal kapcsolatban. Jogod van a biztonságos és egészséges munkavégzéshez, ideértve az ehhez szükséges képzést és felügyeletet, illetve az ahhoz való jogot, hogy kérdéseket tegyél fel, és jelentsd azokat a dolgokat, amelyekről úgy véled, hogy nem biztonságosak. Ha még nem töltötted be 18. életévedet, a törvények nem teszik lehetővé számodra bizonyos, kockázattal járó munkák végzését, mivel nem rendelkezel az ehhez szükséges tapasztalattal és valószínűleg érettséggel sem. Ez a ténylap a munkahelyi veszélyekről szól. Egy külön ténylapon további jogaidról és kötelességeidről kapcsolatos tanácsokat találsz.

Az európai statisztikák szerint a 18–24 éves fiatal munkavállalók körében előforduló munkahelyi sérülések aránya 50%-kal magasabb, mint a munkavállalók bármely egyéb korosztályában.

➤ Egy 18 éves szerelőgyakornok meghalt 4 nappal azután, hogy lángok közé került – a főnökének segített benzingázolaj keveréket önteni egy hulladékgyűjtő tartályba, amikor a benzin berobbant...

És nem csupán a baleseti kockázatokkal kell számolnod, az egészséged is károsodhat:

➤ Egy fodrászgyakornoknál allergiás reakciók léptek fel az általa használt termékekkel szemben: a kezén hólyagok és repedések jelentek meg, és még egy kést vagy villát sem tudott megfogni, ezért fel kellett adnia az állását...

Az ilyen balesetek és megbetegedések okai között szerepel többek közt a nem biztonságos felszerelés, a stresszt előidéző munkakörülmények, a gyors tempójú munkavégzés és a képzés, felügyelet, illetve a munkavégzési eljárások és ellenőrzés hiánya. Ezenkívül a 18 éves kor alatti fiatalok esetében sokkal nagyobb a balesetek előfordulásának valószínűsége, ha a fiatal olyan munkát végez, amelyet a törvény nem tesz lehetővé számára.

Tippek a biztonságos munkavégzéshez (1):

- Megfelelő képzés nélkül ne végezz semmilyen feladatot.
- Ha úgy érzed, hogy túl sok információt kapsz túl rövid idő alatt, kérd meg a felettesedet, hogy lassítson le, és ismételd meg az utasításokat.

- Csak akkor hagyd el a munkaterületet, ha erre felszólítanak. Az egyéb munkaterületek speciális, számodra ismeretlen veszélyeket rejlhetnek, pl. lelógó tápvezetékek, csúszós padló vagy mérgező vegyszerek.
- Ha valamiben nem vagy biztos, először kérdezz meg valakit. Egy felettesed vagy munkatársad segíthet egy esetleges baleset megelőzésében.
- Ha további képzésben szeretnél részesülni, ne habozz igényednek hangot adni.
- Munkavégzéshez használd a megfelelő védőeszközt, pl. védőcipőt, sisakot vagy védőkesztyűt. Légy tájékozott azzal kapcsolatban, hogy mikor kell védőeszközt viselned, az hol található, hogyan kell használni és karbantartani.
- Tanuld meg, mi a teendő vészhelyzet esetén, legyen az tűzriadó, áramkimaradás vagy egyéb veszélyes szituáció.
- Minden balesetet azonnal jelentsd felettesednek. A baleseteket jelentsd a munkabiztonsági képviselődnek is, ha van ilyen.
- Figyelj oda a problémák korai jeleire: fejfájások, fájdalmak, szédülés, viszkető bőr vagy szem-, orr-, illetve torokirritáció. Ha van munkahelyi orvos, ápolónő vagy egyéb munkaegészségügyi személyzet, tájékoztasd őket a problémádról. Ha felkeresed háziorvosodat, tájékoztasd arról, hogy milyen munkát végzel.
- Kövesd a kapott tanácsokat és utasításokat – idetartozik a munkaszünetek betartása, a széked helyes beállítása és a biztonsági felszerelés viselése is.

(1) A www.ccohs.ca/youngworkers/ címen található forrásokból adaptáltam.

Amit a főnöködtől meg kell kérdezned

- Melyek a munkámmal járó veszélyek és kockázatok (?)?
- Kapok-e biztonsági képzést, és mikor?
- Mit kell tennem, hogy megvédjem magam; kell-e bármilyen védőeszközt viselnem?
- Mit kell tennem vészhelyzetben? Kapok-e képzést?
- Kihez kell fordulnom, ha a biztonsággal kapcsolatos kérdésem van? Hogyan jelentsek egy balesetet, egészségügyi problémát vagy bármely rendellenes eseményt?
- Mit kell tennem, ha megsérülök? Ki nyújtja az elsősegélyt?

Mire kell odafigyelnem (?)?

- **Elcsúszás és megbotlás** – a balesetek leggyakoribb okai a túlzásfoltosság, nem tisztán tartott munkaterületek, a padlóra fröccsent anyagok, szabadon hagyott kábelek vagy roncsolt padlók.
- **Gépek és felszerelések** – számos balesetet a nem megfelelő karbantartás, a biztonsági korlátok hiánya, a képzés hiánya, égést, tüzet vagy halált előidéző elektromos hiba vagy egy gép javítás előtti kikapcsolásának és áramtalanításának elmulasztása okoz. Veszélyes berendezések egyaránt találhatóak éttermek konyháin vagy gyárakban.
- **Terhek emelése** – nehéz vagy ingatag terhek emelése; az emelés ügyetlen végrehajtása; (mert nem állnak rendelkezésre olyan segédeszközök, mint pl. targonca).
- **Ismétlődő, gyors munka, különösen kényelmetlen testtartásban és elégtelen pihenőidővel** – ez izom- és ízületi fájdalmakat okozhat (izom- és csontrendszeri megbetegedések). Idetartozik a gyári összeszerelési munka, a szupermarketekben végzett pénztárosi munka vagy a számítógép-billentyűzet, illetve egér használata.
- **Zaj** – a túlságosan magas zajszint károsíthatja a hallásodat, bár ezt valószínűleg nem észleled, mivel ez egy lassú folyamat. Az ilyen károsodást már soha nem lehet helyrehozni. Az egyéb fizikai kockázatok között szerepel a **rezgés és a sugárzás**.
- **Vegyszerek** – idetartoznak a közösleges tisztítófolyadékok, festékek, fodrászati termékek és a por is. A munkahelyen található anyagok a külsőt eltorzító allergikus bőrkiütéseket, állandó asztmát, rákot vagy születési rendellenességet okozhatnak. Káros hatást fejthetnek ki a májra, az idegrendszerre és a vére.
- **Stressz** – ez a munkaszervezés módjából eredhet – végrehajthatatlan munkaterhek, nem egyértelmű felelősségi körök, túl nagy nyomás. A stressz lehet a főnökök vagy munkatársak részéről tapasztalt durva bánásmód eredménye.
- **Erőszak** – ha ügyfelekkel vagy kapcsolatban. Idetartozik a verbális és fizikai erőszak. Mindez egyáltalán nem csupán „a munka része”.
- **Munkakörnyezet** – meleg vagy hideg hőmérséklet miatti rossz közérzet, illetve szélsőséges hőmérsékletből származó problémák; rossz világítás stb.

(?) A veszély bármi, ami betegséget vagy sérülést okozhat. A kockázat a veszély megtörténtének valószínűsége.

(*) A www.tuc.org.uk/tuc/rights_worksafe.cfm címen található forrásból adaptálva.

A munka típusa	A veszélyek példái
Tisztítás	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A tisztításra használt termékekben található mérgező vegyszerek ➤ A hulladékban található éles tárgyak ➤ Megcsúszás és elbotlás veszélye
Vendéglátás, éttermek, gyorsétkezdék	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Csúszós padló ➤ Forró főzőberendezés ➤ Éles tárgyak
Üzletek/árusítás	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fizikai és verbális erőszak a vásárlók részéről ➤ Súlyos terhek emelése ➤ Álló helyzetben, hosszú ideig tartó munkavégzés
Hivatal/hivatali munka	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Számítógépes munkaállomás rossz kialakítása ➤ Nem megfelelő ülőalkalmatosságok ➤ Stressz ➤ Zaklatás
Emberekről történő gondoskodás	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fertőzött vér és testnedvek ➤ Terhek emelése és kényelmetlen testhelyzetek ➤ Verbális és fizikai erőszak ➤ Megcsúszás és elesés veszélye
Fodrászat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kényelmetlen testhelyzetek ➤ Álló helyzetben, hosszú ideig tartó munkavégzés ➤ A fodrászati termékekben található, allergiás reakciót okozó vegyszerek.
Gyári munka	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veszélyes munkagépek ➤ A munkavégzés gyors üteme ➤ Megcsúszás és elesés veszélye ➤ Szállítással kapcsolatos veszélyek, pl. emelőtargoncák

Élj a jogaiddal, és cselekedj felelős módon

A munkahelyen jogokkal rendelkezel:

1. A tudás joga
2. A részvétel joga
3. A nem biztonságos munkavégzés visszautasításának joga

A munka nem játék, és a munkában felelősségeid vannak:

- együtt kell működnöd a munkaadóddal biztonsági és egészségvédelmi téren;
- követned kell a biztonsági eljárásokat magad és munkatársaid védelme érdekében;
- védőeszközöket kell használnod vagy hordanod.

Ismerd meg: információs források a fiatalokról és a munkahelyi biztonságról az alábbi címen: <http://ew2006.osha.eu.int/>; információ a különböző munkahelyeken meglévő egyes kockázatokról és veszélyekről a <http://osha.eu.int> címen; az információs források között megtalálható a nemzeti munkavédelmi hatóság, továbbá a szakszervezetek és kereskedelmi szövetségek.

Hazai tájékoztató források:

- OMMF-honlap: www.ommf.gov.hu
- Nemzeti Fókuszpont-honlap: <http://hu.osha.eu.int>
- FMM-honlap: www.fmm.gov.hu
- Ingyenes telefonos tájékoztatás: (06-80) 204 292 (OMMF); (06-80) 204 264 (ÁNTSZ)

Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel.: (34) 944 79 43 60; fax: (34) 944 79 43 83

E-mail: information@osha.eu.int

© Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség. A sokszorosítása a forrás feltüntetésével engedélyezett. Printed in Belgium, 2006.